

Samverkande faktorer bakom flygolyckan i Umeå

Idag publicerar Statens haverikommission slutrapporten om flygolyckan i Umeå som inträffade den 14 juli 2019. Flygplanet, som skulle användas för att fälla fallskärmshoppare, havererade på ön Storsandskär i närheten av Umeå flygplats. Alla nio ombordvarande omkom vid olyckan.

Utredningen har visat att kontrollen över flygplanet förlorades i samband med att fallskärmshopparna började göra sig klara för uthopp. Sannolikt har flygplanet förlorat lyftkraften (stallat) och därefter vikt sig till följd av låg fart och masscentrumförflyttningar som lett till ett instabilt flygplan. Flygplanet har därefter hamnat i moln utan några visuella referenser för piloten att förhålla sig till.

Flygplanet har under färden i molnen blivit utsatt för g-krafter överskridande vad flygplanet är certifierat för och har brutits sönder. Möjligheten att ta sig ur flygplanet har till följd av g-krafterna och flygplanets rörelser varit mycket små.

Vid de tekniska undersökningarna har inga fel hittats på flygplanet som skulle kunna ha bidragit till olyckan.

Flygning av fallskärmshoppare är i allmänhet en komplex verksamhet och i synnerhet under de förhållanden som gällde vid den aktuella flygningen. Bland annat var flygplanet för baktungt och något överlastat, vilket piloten hade begränsade möjligheter att identifiera eftersom uppgifter om hopparnas vikt inte lämnades till piloten före flygningen. Sammantaget bedömer haverikommissionen att med den begränsade flygerfarenheten som piloten hade stod förmågan inte i paritet med flygningens komplexitet under de aktuella förhållandena.

Enligt haverikommissionens mening är det framför allt tre faktorer som bedöms som sannolika orsaker till att olyckan inträffade:

- Avsaknaden av ett säkert system för riskanalyser och operativt stöd, innefattande underlag för beslut om flygning, avbrytande eller omplanering av påbörjad flygning.
- Avsaknaden av en standardiserad praktisk och teoretisk utbildning med godkännande av en behörig instruktör.
- Avsaknaden av ett säkert system för masscentrumbestämmning inför och i samband med uthopp.

Haverikommissionen lämnar i rapporten rekommendationer till Europeiska unionens byrå för luftfartssäkerhet (EASA) och Transportstyrelsen som enligt haverikommissionens mening skulle bidra till att förhindra liknande olyckor i framtiden. Det gäller bland annat införandet av en formell utbildning för piloter som bedriver flygningar inom fallskärmsoperationer samt säkerställandet av att ändamålsenliga lastinstruktioner finns och tillämpas vid sådana flygningar.

Rapporten publiceras i sin helhet på Statens haverikommissions hemsida www.havkom.se. Där finns även en visuell sammanfattning av slutrapporten.

För frågor från media vänligen kontakta avdelningschefen Peter Swaffer, tel: 08-508 862 11, e-post: peter.swaffer@havkom.se .